www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 250. — Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 26. жовтня, 1923.

VOL. XXXI. — No. 250. — Jersey City, N. J., Friday, October 26, 1923. — THREE CENTS

ЛОЙД ДЖОРДЖ КАЖЕ, ЩО ЕВРОПА ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО НОВОЇ ЩЕ СТРАШНІЙШОЇ ВІЙНИ

ПИТСБУРГ, Па., 25. жовтня. — В [illegible] голосив тут політичну промову бувший брит[illegible]ер Давид Лойд Джордж на зібранню в Сир[illegible]

В галі зібралось понад 4,000 с[illegible]ржно Валійців, котрі прийшли привитати свого з[illegible]

Зібранне отворив Питсбур[illegible] праці Дейвис, також родом Валієць (Велшмен) [illegible] привитав Лойда Джорджа, зазначуючи, що в Питсбу[illegible]найбільше Валійців спомж усіх міст в Злучених Державах.

Лойд Джордж у своїй промові заявив, що Европа приготовляє нову війну, ще страшнійшу від попередньої світової війни. Сю війну, казав він, можуть відвернути тільки дві великі нації англійської мови, Америка і Велика Британія.

Далі зазначив він, що зарадою проти нової війни могло би бути скликанне міжнародньої конференції економічних знавців, як се предкладав у своїй промові в Ню Гейвен, Конн., американський державний секретар Чарлс Евенс Гюс. Колиб Америка наперла, казав він, то і Франція й Бельгія приняли-б се предложенне.

Про Німеччину сказав Лойд Джордж, що він вірить, що вона знову збере свої сили та обєднається, як се було по Наполеонських війнах. Він вірить, каже, що в Німеччині ще вирине якийсь сильний чоловік, котрий зможе обєднати усю німецьку націю. Тоді, гадає Лойд Джордж, знову виросте сильна націоналістична Німеччина, але вона не буде ані заборолом мира ані пригожим тереном для стягання „воєнних відшкодовань" для аліянтів.

ФРІЛІНГГАЙСЕН ПРОТИ БУТЛЕГЕРСТВА В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗИ

РЕРИТЕН, Н. Дж., 24. жовтня. — Бувший сенатор Дж. С. Фрілінггайсен написав лист до президента Кулиджа, в якому каже, що бутлегери в стейті Ню Джерзи мають повну свободу.

Він домагається усунення стейтового директора прогібіції Адріяна Чемберлейна, а назначення спеціяльного федерального урядовця і розвинення доходжень проти сих, що не допускають, аби вчинено справедливість в Ню Джерзи.

КАЖУТЬ, ЩО ФОРД СЕРІОЗНИЙ КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН, Д. К., 24. жовтня. — Провідники республиканської і демократичної партії заявляють, що з розмов з Фордом догадуються, що він хоче серіозно кандидувати на президента Злучених Держав в 1924 році.

Кажуть, що він готовий кандидувати яко републиканець, або демократ, але коли жадна з тих партій не видвигне його кандидатури, так він рішиться навіть оснувати свою власну, більше поступову, партію і кандидувати з її рамени.

Можливість кандидатури Форда приймають вже не тільки в Америці але й заграницею.

Один Нюйорчанин телеграфічно заложився про вибір Форда у фірми Лойда в Лондоні. Він післав $12,000 на заклад проти $200,000, що нарік, у грудні, Генрі Форд вже буде президентом Злучених Держав. Фірма Лойда приняла сей заклад.

ПРЕЗИДЕНТ КУЛИДЖ ПІДПИРАЄ ЗАЯВИ АМБАСАДОРА ГАРВІ

ВАШИНГТОН, Д. К., 24. жовтня. — В тутешніх політичних кругах заявляють, що президент Кулидж вповні годиться із заявами американського амбасадора в Лондоні полковника Джорджа Гарві, котрий дорікав, що Европа замісць віддати Америці довги видає їх на зоруження, та що Америка готова посередничити задля привернення мира в Европі.

ЛОЙД ДЖОРДЖ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 24. жовтня. — Заступник голови нюйорського горожанського комітету для привитання Лойда Джорджа, Р. А. С. Смит, заявив, що вже роздані всі тикети на промову Лойда Джорджа, яка буде в Ню Йорку в галі Метропалитен Опери дня 2-ого падолиста вечір.

Він сказав, що попит за тикетами був дуже великий. Вже досі зголошувалось по тікети 150,000 осіб, хотяй було до роздачі лише 3,000 місць.

Дня 1-ого падолиста с. р. Лойд Джордж буде гостем Лотос Клобу в Ню Йорку при 110 Вест 57-ій улиці.

БУРЯ НА АТЛЯНТІЙСЬКОМУ ПОБЕРЕЖІ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 24. жовтня. — Дальші вісти повідомляють про більші страти на Атлянтійському океані біля американського берега вчасі недавньої великої бурі.

Британське судно із залогою 80 осіб занялось огнем і потонуло.

Також повідомляють, що один американський пароплав потапає. Потонуло одно судно наладоване горівками, які везено до Америки. Перед затопленнем сама залога його запалила.

На побережі буря наробила теж великої шкоди.

ГОВЕРНОР СТЕЙТУ ОКЛАГОМА НЕ ХОЧЕ УСТУПИТИ

ОКЛАГОМА СИТІ, Оклагома, 24. жовтня. — Говернор стейту Оклагома не повинувався постанові стейтового сенату про суспендованне його в урядованню. Він вижидає вирішення сеї справи стейтовим найвисшим судом, а покищо не хоче передати урядовання свому заступникови М. Е. Треппови.

МАСОВЕ ПЕРЕНОШЕННЄ УКРАЇНСЬКОГО ВЧИТЕЛЬСТВА В ГАЛИЧИНІ НА ЗАХІД.

Кураторія львівського шкільного округа перенесла в послідних днях вересня ц. р. без подання причин горстку найкращого українського вчительства в повіти Західної Галичини. Управителів шкіл Сайкевича і Мудрака в Камінецькім і Судомира в Сяніцькім повіті перенесено в повіт Кольбушінський, а Василя Борусука в Заліщицькім перенесено в повіт Ніско. В найблизших днях переносить шкільна Кураторія нову горстку українського вчительства. Число 10.000 (десять тисяч) польських учительських сил, що працюють над вихованнєм не польської дітвори в Східній Галичині, не вистарчає мін. Гломбінському в його змаганнях над „ународовенем кресуф".

БОЛЬШЕВИКИ СЛАВЛЯТЬ ЮДУ ІСКАРІОТСЬКОГО

Большевики в свому безвірю просто бішені на все, що християнське, а найбільше зогиджують Ісуса Христа. Щоби показати це своє зогиджуванне, прославлюють тепер Юду Іскаріотського, котрий зрадив і продав Ісуса, щоби його розпяли. Цьому Юді ставлять вони памятники і статуї по містах. Перед такими памятниками большевицькі провідники виголошують промови до народа в честь Юди, в яких говорять: Слава Юді, котрий був перший проти Ісуса і знищив Христа, так як ми хочемо знищити його віру. Чим для християн є Ісус, тим для нас є Юда". Така комуністична наука!

БОЛЬШЕВИКИ НАДАЮТЬ ДІТЯМ КІНСЬКІ ІМЕНА

Большевицькі безвірники в свойому зогиджуванню віри дійшли до цього, що вже не дають християни дітей. Дають їм самі якінебудь імена, лише не імена святих. І так називають дітей: "Ворон", "Сірий", "Каштан", Гнідий, "Дерешуватий" і т. д.

ЕМІГРАЦІЯ ЮГОСЛАВІЇ.

Статистика генерального еміґрантного комісаріяту в Загребі подає, що в першій половині 1923. року виеміґрувало 1928 люда, з цього 1244 чоловіка і 684 жінок. По зайнятю найбільше хліборобі, а найменше вільних професій. Найбільше еміґрувало до Арґентини (1006), до Зединених Держав 334, до Канади 244, до Бразилії 208, до Австралії 69.

ЕКСПОРТ СОВІТСЬКОГО ЗБІЖЖА.

Совітський уряд проготовляє для експорту більші запаси збіжжа — правдоподібно 250 мілионів пудів, то є майже половину передвоєнного експорту. В тій цілі урухомлюється кораблі. Частина збіжжа буде транспротована через Польщу.

БЕЗРОБІТНІ НА УКРАЇНІ.

Аґенція "Вестник" повідомляє: 23. вересня в ночі на стацію Мерефу полудневих залізниць зявились озброєні безробітні, які, загрожуючи револьверами перевели ревізії у членів правління і адміністрації місцевого державного заводу. Безробітні одібрали 5000 червінців і 100.000 грошевих знаків. На станції були пасажири, які чекали харківського потягу, але їх безробітні не зачепили.

ПЧОЛА В ДАВНІЩИХ ЧАСАХ

Пчолярством займалися люде вже у найдавніщих часах. Так у гробниці одного египетського короля, що жив 3,600 літ перед народженням Христа, найшли намальовані пчоли. У одній египетській святині намальовано є 2000 літ перед Христом на стіні у пчолярстві. Теперішні египетські пчоли пестрійші від наших, сильніще кусають лінивійші від наших. Дають менше меду. Менше меду дають тому, бо в Египті все тепло й пчоли мають усе цвіття для корму, а не потребують збірати меду на зиму, як наші пчоли.

БРАТОВБИЙНИК.

Перед судом присяглих у Львові закінчилася розправа проти Миколи Бабія із с. Пили в Жовківщині, обвинуваченого в убивстві брата Семена. Слідство виявило, що обвинувачений убив свого брата, а причиною вбивства була боротьба за скибу землі і спадщину по батьках. Обвинуваченого засуджено на 12 літ вязниці. Боронив д-р Лев Ганкевич.

ЕКСПЛЬОАТАЦІЯ СИБІРІ.

Революційний Комітет Сибіри згодився на участь закордонного капіталу в експльоатації богацтв північної Сибіри.

ПОВСТАНСЬКИЙ РУХ НА

Як подають харківські "Известія", районі Винниці большевики ліквідували український повстанськкий загін в складі 70 чоловік, командира загону вбито, взято в полон 12 повстанців. "Известія" пишуть, що при захваті полонених взято документи, які встановляють звязок між повстанцями і українською еміґрацією.

В ПОРТАХ НА УКРАЇНІ.

За перші 7 місяців 1923 р. в Одеськім порті було 58 чужих кораблів — англійських, американських, німецьких, голяндських, італійських, бразилійських, норвежських і грецьких, котрі вивезли з Одеси 400 мілионів пудів ріжних товарів сирівців. За той самий час вивезено з Миколаєва 60 мілионів пудів.

НАРОДИ, КОТРІ НЕ ПЬОТЬ КОРОВЛЯЧОГО МОЛОКА.

В Хінах і Індіях пють люде жіноче молоко. Вони не хочуть пити молока звірят: корови, кози й вівці. Так само Індійці не пють молока звірят, бо кажуть, що тим молоком повинні кормитися лише молоді цих звірят і ніхто инший.

САМОВБИВСТВО ВЯЗНЯ.

Петро Миськів, вязень у львівських тюрмах поповнив самовмивство через повішення.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ

Найбільшої й найсолиднійшої своєрідної безпартійної, асекураційно-запомогової організації

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

В ЖОВТНИ, ПАДОЛИСТІ і ГРУДНИ

ПРИЙМАЄСЯ

БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ

СТАРШИХ І ДІТЕЙ.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ОБЕЗПЕЧУЄ

на случай смерти, каліцтва або невилічимої слабости.

Не опускайте нагоди. Не опускайте нагоди.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ У. Н. СОЮЗА СЕЙЧАС.

НІМЕЧЧИНА ЗАЯВЛЯЄ АЛІЯНТАМ СВОЮ ГОТОВІСТЬ ВИКОНУВАТИ ПОСТАНОВИ ВЕРСАЙСЬКОГО МИРОВОГО ДОГОВОРУ

ПАРИЖ, 24. жовтня. — Німецьке правительство вислало ноту до аліянтської комісії воєнних відшкодовань, в якій домагається, щоб комісія зачала розсліди над спроможностю Німеччини платити се відшкодованне, а рівночасно, щоб дозволила членам німецького кабінету особисто вияснити ситуацію і заходи, які німецьке правительство поробило задля зреформовання буджету і фінансів Німеччини.

Ноту вручено комісії сьогодня сполудня.

В ноті німецьке правительство домагається теж, щоби комісія вислухала німецьких представників у справі документів, які містять висліди бельгійських технічних студій питання про воєнні відшкодовання.

Німецьке правительство далі вказує в ноті на покинене пасивної резистенції в Рурщині і заявляє виразно готовість в засаді відновити виконуванне постанов версайського мирового договору у відношенню до аліянтів, які держать під окупацією Рурщину.

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ МАСАРИК КАЖЕ, ЩО АЛІЯНТСЬКИХ ПОБІДНИКІВ ОБХОПИЛА ПОВОЄННА ДЕМОРАЛІЗАЦІЯ

ЛОНДОН, 24. жовтня. — Сюди приїхав президент чесько-словацької республики Тома Г. Масарик.

На питанне часописних звітників у справі німецької ситуації він заявив, що не вірить, начебто Німеччина ішла до упадку чи до загального розпаду і розкладу.

Масарик сказав, що таку націю як Німеччина годі розбити на кусні і знищити. Правда, заявив він, що деякі із стейтів Німеччини, яких є забогато, переводять у себе політичні зміни, а такі стейти як Саксонія або Баварія, котрі все були більше або меньше независимі, скріпляють тепер тільки своє політичне становище коштом центральної влади в Берліні. Але се тільки пересуненне осередка звязків, а не розпад Німеччини.

Він виразно запримітив, що на його думку ситуація в Німеччині не є грізна.

Масарик сказав, що його більше безпокоїть повоєнна деморалізація побідних аліянтів аніж розклад побідженої Німеччини, і тому одним з посередніх завдань його теперішньої обїздки по Західній Европі є винайти якийсь спосіб, яким аліянти можуть привернути свою приязнь і співділанне.

Він заявив далі, що він має навіть плян, як наново погодити Францію і Велику Британію. Він завважав, що тепер не гадає обговорювати того пляну, але запримітив, що він не гадає пропонувати жадної нової міжнародньої конференції, але використати істнуючі вже установи для мира.

Богато малих народів Середньої Европи, заявив президент Чехо-Словаччини, глядить на великі держави, щоб дали їм моральний провід вчасі мира, як вони гляділи на них за військовим проводом вчасі визвольної світової війни, але годі найти сей провід.

На дальше питанне він відповів, що Чехо-Словаччина приймає Лігу Народів, але саме тепер вона не має ані порівнюного авторитету ані потрібного. Таким робом замісць міжнародного порозуміння є воююча Европа.

ДОКОВИЙ СТРАЙК В ІРЛЯНДІЇ КІНЧИТЬСЯ

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 24. жовтня. — Страйк докових робітників в ірляндських пристанях вже близький кінця.

Робітники приняли умови правительства і вертаються до роботи.

95 ЦЕНТІВ ОДИН МІЛІОН ПОЛЬСЬКИХ МАРОК

ПАРИЖ, 24. жовтня. — Нині на тутешній біржі продавано мілион польських марок по 95 американських центів.

СТУДЕНТСЬКА ХАРЧІВНЯ В БЕРЛІНІ

БЕРЛІН, 10. жовтня. — Підготовча праця до відкриття Студентської Харчівні в Берліні, без якої наше студентство не мати-ме навіть потрібного дешевого харчу, покищо не виказує гарних успіхів. Брак засобів для винайму мешкання найбільша перешкода. Коли протягом жовтня не дасться віднайти вистарчаючих грошей, справа відкриття харчівні відсунеться на довший час.

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ УПРАВЛЯЮТЬ ЗЕМЛЮ ПІД БЕРЛІНОМ

БЕРЛІН, 10. жовтня. — Весною цього року Філія Спілки Студентів-Українців у Німеччині, у Вінсдорфі, під проводом д-ра Доманицького засадила й засіяла коло 30 морґів землі поблизу Технічної Школи У. М. С. А. Землю було виарендовано за незначну суму у Німців. Передтим на тій землі нічого не сіялось і вона була призначена для звезення сміття. Дякуючи великій праці, яку було покладено, та вмілому підборови штучного гною, далось зібрати чудовий врожай. Ліпше всього вродили помідори (томати) й огірки, яких буде богато сотнарів. Гірше вийшла картопля та зовсім немає капусти, яку зїла гусениця. Жито вродило добре. Тепер студентство дбає про найкориснійший збут врожаю. Майже щоденно кількох їде з великою вагою за плечима до Берліна, де в першу чергу задовольняють потреби Українців, а потім розносять по крамницях. Продавати по крамницях не дуже легко, бо купці дають „авслендерам" (чужинцям) за їх працю не більш половини денної ціни. Задля збереження врожаю для власного споживання Спілка підшукує помешкання, деб можна було переховати картоплю, буряки, моркву й інше на зиму, коли мала-б почати свої функції студентська харчівня.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сити і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці $2.75

За кожду зміну адреси платити 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тип. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЛЯХИ ХОТЯТЬ СУДИТИ 15 УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ.

Польське міністерство „справедливости" звернулось до польського сойму з домаганнем видати судови пятнайцять українських послів (з Волині). Сі посли мали би відповідати перед судом за „проти-державну" аґітацію, яку вели вчасі соймових ферій.

Се домаганне свідчить з одного боку, що в Польщі нема свободи слова, а з другого, що та Польща не є жадною Польщею, коли там посол не може сказати свобіднійшого слова, яке не було-б „державною зрадою". Тій ніби-Польщі найменший удар грозить смертю.

Вона тяжко хора на чужі землі і народи, тож найменше потрясення може її цілком розстроїти та убити.

Се повна небезпека для її манії величности і загалом для цілої польської держави.

ВІДДАЧА ЗЕМЛІ В ПОМІЩИЦЬКІ РУКИ НА УКРАЇНІ

„Громадський Голос", орган української радикальної партії в Галичині, пише:

Голова ради народніх комісарів на Україні, Чубар, представив на засіданню потребу залишення при бувших поміщиках та кулаках більшої скількости землі, при чім заявив, що всякі обмеження в тім напрямі й без цілі і ведуть до знищення сільського господарства. Зате хоче Чубар, щоби наложено на них більші податки, з яких має бути утворений спеціяльний фонд на закупно сільсько-господарських машин. Брак тих машин є причиною, що 70% селянського населення України не може обробити своїх піль.

Ось до чого допровадила совєтська господарка, яка досі вміла лишень із села стягати податки, так, що селянство було одинокою працюючою верствою, яка своїми податками засилала державний совєтський скарб. Більше двох третин селян не може обробити піль, бо не має рільничих приладів. Земля є ніруки, е але самими руками землі не обробиш. Треба щоб міста виробляли те, що селови потрібно. Але щоби се селови доставити, треба відновити фабрики. А на те в большевиків не має гроший. Щораз більше робітників шляється о голоді і холоді без роботи, бо то тої роботи нема де наняти.

Завертають большевики знову чужинців-дідичів на Україну. Розперізується знову земельний і фінансовий капітал. Прийдеться мабуть працюючим масам робити по одній соціяльній революції — в соціялістичній державі, за якийсь час, другу соціяльну революцію.

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЯ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ. НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ. ОБЕЗПЕЧТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС. ТЕПЕР ПРИЙМАЄСЬ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ.

АРХЕОЛЬОГІЧНА ЕКСПЕДИЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК.

Цінні знахідки в Чернигівськім Спасі.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

—o—

На початку місяця липня Українська Академія Наук у Київі вислала на Чернигівщину археольоґічну експедицію для дослідження памятників української старовини та мистецтва. На чолі експедиції стоїть директор Ханенківського музею проф. М. Макаренко, а його найблизчим помічником є спеціяліст по обмірам інженір-архітект Іван Моргилевський.

Експедиція почала свою працю докладним оглядом найстаріщого на Україні архітектурного памятника — катедралі Спаса Преображення в Чернигові (т. зв. „Чернигівського Спаса"), заложеної в першій половині XI. віку (1035 р.) князем Мстиславом Тьмуторороканським і закінченої його наступниками.

Праця експедиції увінчалась добрим успіхом вже з найперших днів. З північного боку катедралі викрито старі фундаменти, збудовані з овруцького каміння, цегли й старовинної „цимлянки" особливо рожевого тону. Девятьсот літ пройшли над цею будовою непомітно й полишили її такою самою міцною, як і в день її заложення.

У середині самої катедралі експедиція знайшла під долівкою великі льохи, де, очевидно, мають бути гробниці чернигівських князів XI та XII віків. Як що покажеться, що ті гробниці не були сплюндровані під час татарських наїздів, то в них може знайтись багато цікавого з обсягу культури й побуту наших далеких предків.

Особливе значіння мають чудові ФРЕСКИ, викриті на мурах катедралі. Під грубим шаром вапна та новим обмальованнєм добре збереглась намальована на стіні жіноча постать, яка стоїть на ввесь зріст і тримає книгу в руках. Образ є дуже добре написаний, з повним знанням анатомічних і декоративних законів. На думку керманичів експедиції, ця фреска повстала рівночасно з будовою самої катедралі, себ-то в першій половині XI віку, отже належить до найдавніших памятників мистецтва на Україні.

Р—н.

ОЛЕКСАНДЕР АРХИПЕНКО.

Минувшого тижня приїхав до Америки український артист-різьбар Олександер Архипенко. З приводу його приїзду розписалися американські газети стільки, скільки не писали ще про приїзд ні одного Українця. Видно з сього, що Архипенко людина, яка здобула собі в світі широкий розголос. Видно се також з довгих статтів про його артистичну діяльність, які містили вже давніше поважні американські артистичні журнали.

Супроти сього не можна й дивуватися, що відомий був Архипенко широко в усіх тих краях Европи, в яких побував, та в других, що його імя стало звісне цілій Европі, бо й цілому артистичному світови. Свідчать про се виставки його праць, які, деб вони не були улаштовані, тішилися великою популярностю та зацікавлювали знатоків штуки та широкі круги любителів. Його артистична творчість відома по всіх краях західної Европи, а її приміри находяться в не одній поважній галерії штуки. За послідний рік 28 його творів продано до ріжних европейських музеїв. Про його артистичну діяльність писав історик та знавець штуки не меншої слави, як відомий на весь світ професор Гільдебрант, котрого праця про Архипенка появилася вже пятьма европейськими мовами.

Що за насмішка долі, що сей артист, так широко відомий в світі з краси своїх мистецьких творів, так мало ще відомий серед людий, що вийшли з тої самої землі, з якої вийшов він, що його імя так мало говорить його землякам, другим Українцям. Правда, за послідні роки його імя стало вже добре відоме на українській іміґрації в Европі, але серед української іміґрації в Америці, — нігде правди діти, — майже ніяких артистичних почувань. Ось чому нашим обовязком буде знайомитися з тим світовим артистом, котрий здобув собі розголос в цілому світу, а котрого ще так мало знаємо.

Родився Олександер Архипенко в Києві в 1887. році, і дуже скоро рішився, що його життєва карієра служити штуці. Попав він наперед до артистичної школи таки в рідному місті, але невдоволений мертвечинною, що панувала в школі, покинув її та пішов шукати кращої науки в Москві, але й сю скоро покинув, не найшовши такого щирого відношення до штуки, якеб було йому по душі. Став він шукати сеї краси, яка мусить бути ціллю кождого артиста, самостійно, без проводу школи та професорів.

В 1908. році покидає він рідний край та їде за границю, сподіючися найти в Парижі, осередку артистичним світа, те, чого він шукав. Але короткий побут в Академії Штук переконав його, що і там його не навчать нічого кромі сліпого наслідування професорів або грубого наслідування природи. Знову кинув науку професорів, але не кинув вчитися, шукати своїх доріг оригінального й нефальшованого вислову себе самого.

Студіюючи памятники давних, нині вже вимерших штук, зібрані в богатім музею Лувр в Парижі, він доглянув, що в творах різьбарства старинних Асирійців та Єгиптян, що погибли віки тому назад, є більше того питомого, підзначного для них способу, висказування себе при помочи штуки, що називається стильом, як є в усіх так званих великих різьбарів та малярів новочасних часів. Поважний величний, або, як се називається, монументальний (себто такий, що може послужити довічною памяткою чогось великого) стиль різьбарських памяток сих азійських народів давнього Сходу так захопив своєю питомою красою Архипенка, що в його перших працях можемо й стрінути вплив сього стилю.

Однак, великий артист не любить ходити уже продоптаними дорогами, не любить повтаряти вже давно відкриту красу, але почуває потребу шукати все нової краси, хоче бути іншим, як другі, хоче бути своєрідним, оригінальним. І Архипенко з напруженнем вирівнює вплив стилю Асирійців та йде шукати краси своєю дорогою.

На основі довгих шукань в нього скристалізувалися оригінальні погляди на красу, на мистецтво, на ціль артиста, — погляди, в які нині заслухується ввесь світ з такою самою невгасимою жадностю, з якою він глядить в твори Архипенка, вдохновені тими розумінями.

Головна може черта розуміння штуки в Архипенка лежить в тому, що він розуміє штуку не як наслідуванне природи, але як творенне краси независимо від природи. Для Архипенка природа се творчість Бога, а штука се творчість чоловіка. Природа гарна, але чоловік в наслідуваннем не може в ній вже нічого більше поправити. Вдкривати красу існуючої природи се не ціль артиста, бо красу природи хоч куди краще відкривають такі механічні середники, як фотографія. Артист повинен творити штуку, шукати нову красу, красу поза природою.

Сю красу кождий артист шукає по своєму. Маляр по маляськи, різьбар по різьбарськи. Маляр шукає краси в красках та світлі, а різьбар в формах та лініях, начерках, контурах, бо суть кождої різьби се форма, обнята повними лініями. Правдивий різьбар буде шукати лишень за різьбарською красою, буде старатися показати людям, де лежить краса в різьбі, в різьбарських чинниках, або, як се кажуть, буде розвязувати питання пластичної красоти.

В чомуж лежить краса в різьбарстві? По думці Архипенка, вона в лініях та площинах, а властиво в їх зауці зі собою, в їх комбінації. Лінії та площини є в природі, треба їх з природи брати та складати зі собою в такі комбінації, щоби се робило на людину враженє краси, себто таке вдоволяюче враженє, щоби йому хотілося се оглядати. Цінь різьбара значить винаходити нові красоти через комбінованнє зі собою площин та ліній, відкритих у природі. Правдивий різьбар-артист буде шукати таких нових комбінацій, різьбар партач буде вдоволятися тим готовим, що він найшов в природі, або тим готовим, що він найшов в других артистів.

Олександер Архипенко.

Правдивий артист, на думку Архипенка, покажеться оригінальним, навіть супроти себе самого, себто він не буде вдоволятися одною красою, ним відкритою, а буде йти все далі й далі, буде шукати все нових і нових доріг, все нової та нової краси. Осьтими власними словами Архипенка пояснюється ріжноманітність артистичної карієри його самого. Ціла вона відзначається неупинним шуканнем за вічно новими проявами краси. З його творів видно, що він шукав її на всі способи, старав зглубити кождий напрямок в різьбарстві, збагнути красу, де вона не буває. Для Архипенка цікаві всі форми краси, що можуть виразитися пластикою. Він цінить красу однаково в старинній асирійській різьбі, видовбаній простим способом 5 тисяч літ тому, як і в найновійшій різьбі, що бунтується проти невільничих наслідувачів природної краси, у так званих кубістів та футуристів.

В творчости кождого артиста проявляється очивидно сама душа артиста. Се тому, що кождий артист в інакший спосіб буде укладати навіть ті самі елементи (складники) своєї штуки. Один різьбар буде складати лінії, які він найшов в природі, в одну комбінацію, а другий в другу. Кождий по своєму, кождий відповідно до своєї душі. Так отже штука в кождого буде виловом тої невловимої нутрішної сили, що ми звемо душею. Навіть тут пізнати артиста пересічної міри від артиста рідкої величини: артист пізнчої вартости найде одну красу, найде один спосіб творення, і вдоволиться ним на ціле житте, піде сею дорогою до самої смерти. За те, великий артист буде все шукати нових комбінацій природних чинників, буде висказувати свою душу все новими й новими творами.

Слідкувати за творчостю такого артиста труднійше, але цікавійше. Є й для нього самого тяжче з матеріяльного боку, бо йому все приходиться перекнувати публику, глядачів своїх творів, про красову ново відкриту. Але артиста з правдиво піонірським завзяттєм се не знеохочує. Архипенко з байдужностю махає на се рукою. Він дивиться в будучність з повною надією, так над чим він працював десять літ тому, того люди десять літ тому не признавали за красу, тоді як нині вже всі, що очи мають, бачуть те, що він бачив 10 літ тому назад. Чомужби йому не вірити, що за десять літ від нині вони поглянуть ту нову красу, яку він відкриває нині.

Так кождий різьбар в своїх різьбах повинен відкривати красу на свій лад, то й школа різьбарства повинна найти способи помогти людині з різьбарським хистом висказувати як найкраще себе самого. Се на один бік ціль дуже обмежена, але на другий дуже тяжка. З також ціллю Архипенко був зорганізував школи різьбарства та малярства в Берліні та Парижи, і вся школа мала величезний дохід, себто справила богато людий на справді артистичну дорогу. З такою самою ціллю Архипенко думає отворити школу в Америці, і тут його з гори тішить думка, що межи учениками найдуться тяж і Українці та сей спосіб він зможе причинитися дещо до піднесення української штуки.

Штуку Архипенка не має в собі нічого типічного українського в звичайнім розумінню сього поняття. Вона не бере ані предметів з українського життя (за винятком лишень бюста Тараса Шевченка, над котрим він тепер працює, а який він думає розширити в бронзових відбитках серед Українців в Америці), не кажучи вже нічого про те, що вона не могла зображати нічого на певний чисто український лад; бо українського різьбярського стилю не було. Всеж таки в Архипенку можемо бачити дещо чисто українське. Хто знає шукання за красою в штуці таких великих українських артистів, як Шевченка та Франка, хто знає шукання за правдою таких великих українських учених, як Костомарів, Драгоманів, Туган Барановський, хто знає заслуги людий українського походження хочаб для польської та московської штуки та науки, той добачить в них усіх одно: неначе стремлінне за красою та за правдою. Люди, які знають наші народні маси, та порівнають їх з масами наших сусідів, головно Поляків та Москалів, признають шукання за красою та правдою за характеристичну признаку Українця. Коли правда по боці сих людий, то й в штуці Архипенка, в його непохитним та неустаючім шуканню за красою є ся українська жилка шукання все нових вартостий краси. Під тим зглядом він Українець, і можу він такий певний, що й американські Українці відчують щиро красу його творів.

О. Р.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеться в неділю, 28. жовтня о годині 2. пополудні в домі Укр. Громади на Саті під ч. 610 Саут Америкен стр. Проситься всіх членів прибути на сей мітинґ, позаяк є бодно важних справ до полагодженя. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Сорока, предс.; І. Сорока (с. Мих.), кас.; В. Скольський, секр.

ДЛЯ ОЩАДНИХ ЖЕНЩИН.

Ми знаємо що кожда господиня потребує в хаті менше чи більше домашних знарядів як горшків, пательні, тарелі і другу посуду та богато подібних річий. Чи від часу вона мусить купити їх чи то тому, що побилися чи тому що їх потрібно.

Тепер Вам видавати гроші на сї знаряди, коли можете дістати їх за даромо. Вже уживаєте молоко у Ваших хатї. Тоді чому неуживаєте Бордлес Зущене Молоко, котре дає Вам всі сї знаряди як премії цілком за даромо.

Коли ви хотите, щоби зробити знакомити господині з їх продукціями молока і премійми які дає, робіть сю оферту для них. На другім місци сей часопися містимо дись сї спеціяльні оферти. Читайте їх, виповніть купон і познакомітеся з продуктами Бордена.

Ваш гроссерник має лишень один дар від родин сих продукціях Бордена премійового згущеного молока. Не показано у оголошенню. Незабудьте попросити його о ті блишаки Бордена, котрі дають Вам цінні премії за премійові значки.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

Польський уряд заарештував митрополита Шептицького як непожадану особу в Польщі, коли вертав до Львова? Митрополит Шептицький є той сам, котрий збудував Український Народний Музей у Львові а котрого брат є тепер міністром війни в польськім уряді. Чи Ви знаєте, що смак 100% чисто, турецького тютюну в Гелмар перекоює Вас скоро про ріжницю ... приємною дитиною а звичайною ...

ПРИВІТ ЛОЙДОВИ ДЖОРДЖОВИ ВІД УКРАЇНЦІВ У ВИННИПЕҐУ

Українці передали Лойдови Джорджеви гарно виконаний на пергамені, в українських красках, Привіт, котрий так звучав:

Sir:—

You have already learned that you have in Canada many enthusiastic friends. Friends who believe in you and admire your course in the troublous days when you guided the ship of Empire amid storming waters.

We represent one of those groups who have watched your political career with interest and hope, for we belonged by our origin to one of the submergee nations of Europe. We are Canadian citizens of Ukrainian descent.

The fate of our blood brothers in Europe has been unhappy in the extreme, but we have always felt that you were the friend of this oppressed people, and that if justice has not been done to them it was through no fault of yours.

In Canada, the people of Ukrainian descent, are numbered by the hundreds of thousands. As representatives of the third strongest national group in this dominion, we wish to testify to the high regard in which your name is held among us, and to assure you that your influence has done much to cement our affections to the Great Dominion and the Greater Empire of which we are loyal citizens.

With sincerest wishes for your personal happiness and for the success of those ideals of justice you have cherished towards our own and other unhappy peoples.

We remain your friends and well wishers.

Winnipeg, Canada,
October 13th, 1923.

J. W. Arsenych
S. Bychinsky
W. Dowhanyk
P. Drall
Jos. Dyk
T. D. Ferley
V. H. Koman
Rev. M. Olenchuk
Rev. M. Pelech
M. Steshishin
O. H. Hykawy
J. Zarowsky

ПРО ПОТРЕБУ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРА ЗАГРАНИЦЕЮ.

На які цілі повинна іти стейтова та канадійська поміч.

(Оригінальна вопись „Свободи" з Вінна)

(Докінчення)

Річ очивидна однак, що американська матеріяльна поміч не може іти лише на президента і його акцію; та поміч мусить бути відповідно поділена а іменно на слідуючі справи:

Передовсім треба тзяти на уваґу роботу чисто революційну. Та робота іде в повнім розгарі а з уваги на цілком ничтожну акцію автономістів та неорадикалів зискує собі чимраз більшу симпатію у галицько-українського загалу. Що її на разі на зверх не видно — се не повинно ані дивувати, ані знеохочувати братів Американців. **Тамтогорічний революційний досвід отворив нові перспективи для боротьби з окупантами і подав нові, дуже важні вказівки.**

І так мусить бути переведена дуже грунтовна орґанізація, при чому **не кладеся такої ваги на число, як радше на якість і характер заговірників.** Той недавний досвід показав, що найнебезпечнійшим для революційної роботи є, коли в ряди революційних діячів дістанеся людина може й щира та з посвяченнем, але малодушна, без твердого характеру. Потім такий панич під впливом намов досвідного поліцийника або слідчого судії не лиш „виспівае" всьо що знає, але ще й доброше цілу купу. Таких осібняків мусить перевдосім сокотитися кожда революційна орґанізація.

Але і методи шкодження і ударів на противника мусять бути зреформовані, та обдумані нові системи, як виконувати атаки з як найбільшим бережнем своїх власних сил.

І на тім поли много робиться та переводиться спеціяльні фахові студії.

Своєю дорогою — не треба забувати, що **нова революційна кампанія може бути отворена лише в принагідну політичну пору,** так щоби і ефект був більший і користь очивидна.

Не забуваймо і на се що наш ворог Польща з кождим днем не кріпшае але слабне і розлазиться. З кождим днем заострюються суперечности у нутрі самої польської держави і росте невдоволенне працюючих мас до урядництва включно, а аґітація большевицька підриває карність в армії. Найще, най! Най польська валина паде далі, най Польща компромітуеся на дипльоматичній арені, най такими дурницями як справа Яворжини готує для себе зі всіх боків ворогів! Се всьо іде на конто наших зисків, коби лиш в принагідну пору ми були готові до як найсильнійшої активности. І тому треба безперервної матеріяльної помочи для нашої революційної підпольної роботи!

Впрочім, о скільки іде о **поміч безоспесреди для Рідного Краю,** то американські доляри не сміють іти на нічо инше як лиш на три цілі: **1) приватне шкільництво та шкільна молодіж; 2) запомога для інвалідів; 3) допомаго увязненим, інтернованим та їх родинам — і політичним еміґрантам.** Під ч. 2 підходить вже і поміч для наших таборитів. З тих всіх справ на першім місци поставити треба властиво точку третю.

В жаден однак спосіб не належить удїлювати американської матеріяльної помочи поодиноким партиям політичним в краю. Партиї — се діло політичної політики, і люди на місци коли хотять мати собі якусь партію і свій пресовий орган, повинні сягнути до своєї власної кишені, **а не оглядатися за американськими долярами, обмитими потом нашого тамошнього робітника!**

Коли вже той робітник жертвує свій піт пролятий серед тяжкої праці на народне діло, то те діло мусить бути достойне його поту; отже: революція, герої визвольної війни, тюремні мученики і їх рідня, ті що за народне діло тинняються в голоді і холоді на чужині, — нарешті школи, що готують для будучини нових борців. А так, як жертви революції на нічо не придадуться, коли нема провідного політичного та заступництва на вні, для фрукти!ковання тих жертв — **то треба безумовно — як каже Др. Лозинський — державного центра.**

Мені видиться, що отсі мої виводи стануть доповненнем до статті Др. Лозинського поміщеної в ч. 211 „Свободи". Здавалося би, що всьо то ясне і самозрозуміле. А преці є люди, котрих неудача так збентежила, що вони стратили рівновагу духа і не видять того навіть, що є вповні ясне, і що властиво не потребує ніяких пояснень.

Та того рода вибитте з рівноваги є зрозуміле в часі великих народних нещасть. І тому є обовязком тих людей, що в наслідок більшого досвіду і своїх історичних студий опиняться спокійнійше на ситуацію сказати добре обдумавши своє слово. Не ми перші, і не ми послідні! І Італійці, і Ірляндці і Болгари і Греки та Сербіи переживали таки часи гнобу і зневіри!

І ми се перебудем, але гріхом смертельним було би, коли би ми хоч на хвилю залежали бездарно руки, а не готовилися з уживтем всіх можливих засобів до нового удару, до нового атаку у підходячу хвилю!

Однак наших засобів матеріяльних і так не много, і тому треба з ними обходитися розумно і щадно. Здаєсь мені що ніхто не заперечить раціональности того проекту, котрий я подав. Будь що будь, **найперший і найголовніший дві потреби се: центр державний і революція. Але в жаден спосіб не сміеся тяжко, в поті лиця зароблених і на визволение Рідного Краю призначених грошей роздавати на вкінефуль краеві партії,** що своїм ставтаторством та угодовістю лише ускладнюють всяку революційну боротьбу а людність в краю деморалізують та знеохочують!

Ті мої слова **остороги звертаю не лиш до стейтових Українців але і до канадійських,** від котрих власне доходять такі непокоячі поголоски.

Коли би надужито добру віру жертводавців і ужито зібраних грошей не на борбу о визволення Рідного Краю, а на інші цілі — і то навіть на льокально партійні — тоді очивидно убито би в наших працюючих масах всяке довіре до провідників, а дальшу боротьбу о визволення Вітчини зроблено би цілком ілюзорною!

Будь що будь — я не поначаю на випадок небезпеки залярмувати нашу стейтову та канадійську суспільність...

Казан Невмирака.

ОПЛАТИТЬСЯ ЩАДИТИ ПРЕМІОВІ ЗНАЧКИ

Загального знаного Молочанного витвору

задля

ЦІННИХ ПРЕМІЙ

ДАРОМ

Надзвичайна нагода.

Беручи на увагу що богато жінок не знають еще про добродійства з закупна молочних витворів Borden's Co., ми на ограничений час даємо нагоду до спеціяльної оферти. Прошу виповнити купон поміщений в низу оголошеня і сейчас вислати почтою а ми доставимо Вам ілюстровану лісту дарунків і спеціяльну карту премій вартости десять даремних купонів.

Понище подаємо складниці премій де вимінюється премійна карта враз з усіми або частиною премієвих значків. Покупець має виказатись що найменче 40 квітами, щоби набути право до премійної карти.

NEW YORK CITY, N. Y.
44 Hudson Street, near Duane Street
434 West 42nd Street near Ninth Avenue
1427 Third Avenue near 80th Street
61 East 125th Street near Madison Avenue
578 Courtlandt Avenue near 150th Street, Bronx

BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue near 4th Avenue
2 Sumner Avenue near Broadway

LONG ISLAND CITY, N. Y.
44 Jackson Avenue near 4th Street

JERSEY CITY, N. J.
350 Grove Street near Newark Avenue
584 Summit Avenue near Newark Avenue

NEWARK, N. J.
23 Warren Street near Washington Street

ELIZABETH, N. J.
1115 Elizabeth Avenue near Broad Street

PATERSON, N. J.
325 Main Street near Oliver Street

PASSAIC, N. J.
87 State Street near Washington Place

BAYONNE, N. J.
325 Broadway near 15th Street

PERTH AMBOY, N. J.
289 McClellan Street near Smith Street

Хто живе далеко від міста де улоковані наші складниці премій, може вислати квіти і спеціяльну карту премій почтою до Borden's Premium Co., Inc., 44 Hudson Street, New York City, і зазначити рівночасно число жаданої премії з ілюстрованої премійної листи а ми пришлемо Вам дарунки без додаткових оплат.

Ваш гросерник має звичайно з виказаних в оголошенню гатунків молока два роди молочного витвору Бордена. Не забувайте домагатись одного з них ради вартісних премій.

КУПОН

Borden's Premium Co., Inc., 44 Hudson Street, New York

Прошу прислати мені Премійову Карту як оголошено.

ІМЯ .....

АДРЕСА .....Ukrainian

ВИБОРИ ДО ЧЕХО-СЛОВАЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ І ПРИКАРПАТСЬКА УКРАЇНА

Ужгородський "Русин" з д. 30.IX. подає статтю відомого діяча А. Волошина, в якій автор порушує справу виробів до чехословацького парляменту. А. В. пише:

Перед виборами до парляменту треба справедливо вирішити питання: кілько послів має вибірати Підкарпатська Україна. Конституційний закон дав нам лише 9 послів і 4 сенаторські місця. Та це несправедливо! Бо:

В Чехії, де на просторі 51.900 км.2 є 6,700.000 мешканців, з чого 3,786.000 виборів, вибірають 157 послві, отже один посол припадає на кожних 24.000 виборців.

На Моравії (простір) 26.000 км.2) живе 3,250.000 людий, з сього виборців 1,626.000 і вони вибірають 63 послів, отже один посол припадає на 25.800 виборців.

На Словаччині (простір 49.600 км.2) живе 2,950.000 мешканців, з чого 1,505.000 виборців і вони вибірають 61 послів, отже там припадає один посол на 24.000 виборців.

Підкарпатська Україна має 14,000 км.2 простору і 604.500 мешканців, з чого виборців 785.000. А дано нам лише 9 послів, тобто у нас припадає один посол на 31.600 виборців.

Ціла Чехословацька Республика обіймає 140.576 км.2, з чого на Підкарпатську Україну припадає однадесята часть, тому по території припадало би нам не 9, а 13 посольських мандатів.

По числу виборців припадале би нам 12 послів і 6 сенаторів Підкарпатська Україна повинна домагатися, щоби закон негайно змінено так, щоби ми могли вибрати відповідне число послів. Правда переміна конституційного закона вимагає двітретих більшости. Одначе думаємо, що таку більшість можна би здобути і в теперішнім парляменті, бо таке домагання нікому не шкодило би і воно випливає з обєктивної справедливости. Головно могли би підперти цю думку всі ці правительствені партії, які заінтересовані є положенням на Підкарпатській Україні.

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЗРОБІТЬ ПРАЦЮ ПРИЄМНОЮ!

Ті, що мають навичку курити підчас своєї праці, переконаються, що ГЕЛМАР є турецькою цигареткою, приємною своїм смаком.

Легкість, запах і гарний смак 100% чистого турецького тютюну в Гелмарі надуть вам вдоволення підчас роботи.

ГЕЛМАР В АМЕРИЦІ НАЙБІЛЬША ВАРТІСТЬ В ЦИГАРЕТКАХ

ГЕЛМАР пакується в тверді паперові пачки, а це хоронить їх від ломання і роздавлення.

ЗАПАМЯТАЙТЕ ПУДЕЛКО І НАЗВУ.

10 і 20 в пуделку.

Anargyros

Витворці найлучшого сорта турецьких та єгипетських цигаретов в світі

HELMAR

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ".

ДОПИСІ

ЯНҐСТАВН, О.

У 238 ч. Свободи знаходиться довша допись про самостійну організацію в Янгстови. Дописувательсеї допись не подає хто се є той організатор. Мені не відомо, чому як подав імя за штука. Маючи на думці дати загалови до відома, хто се той самостійник, треба було дізнатись, хто він. Довідуючися, бачу що ним є людина, котра вже пробувала їсти не з одного горшка. Людина ся шукає все великого пошанования, а хотячи його дістати, драпається вже на всілякі способи, як жид по дубі на тамтой світ. При кождій нагоді однак падала і впаде при самостійній організації. Сей „патріот" належав перше до У. Н. Союза але ні з сього ні з того як довідався я, задля лихих фінансів, його братство вимазало. Пізнійше попав в лихий радикалізм і задля великого гонору під словом чести його також товариші вимазали. Дальше, пробуючи щастя, він ходив від хати до хати, організував з великим запалом товариство поступових Гайдамаків, але сарака видно мало знав про тих поступових гайдамаків, бо за пів року упав разом з ними. Чотири роки з половиною ходив самопас, лаяв усіх і вся як попало, а щоби богато не розписувати про него, за чотири роки і пів як висше сказано, сей пан зачав відтак організувати Братство Народної Помочи. Я не маю нічо проти добрих організацій, але сей пан і тут набувсь як циган на селі і тому що для него нема і нестало організації, він зачав потайки свою власну організувати і думає, що в короткім часі всіх ошбє. Він знає однак дуже добре, що стейт Огайо має закони для організацій і то все тайне упаде явно.

Тому кождий Українець в Янгстаун повинен знати про закони, та хто його провадить, куди і чи він обезпечує свою жену і діти, чи вони є дійсно обезпечені, чи може за тяжко запрацюваний цент робить собі шкоду. Памятай приятелю, що ти маєш гарну і богату організацію У. Н. Союз, вступай до неї у ній місце для кождого Українця.

Член У. Н. С.

АРНОЛД, ПА.

В У. Н. С. є місце для всіх Українців в Америці.

В нашій місцевости помер Українець і оставив вдову з двома діточками; одному два роки, а другому ледви три місяці. Тота бідна жінка оттак розказувала про своє горе: — Як мій чоловік помер, то здавалось мені наче піді мною земля розсувпаєсь, наче для мене вже настав кінець світа. Подумайте тільки, — говорила вона, — небіщик лежав довгий час хорий і що було готівки, усьо розійшлося на житє, ліки і докторів. Маленька асекурація витарчила заледви на похорон, так що по погребі я остала з дітьми без ніяких гроший. Якбим не вважала на діти, то бим сама на себе руки наложила.

Оттак горює бідна вдова з сиротами, якої муж не подбав, щоб стати членом У. Н. Союза. Чи не страшне оттак без нічого лишити рідню? Чи це не гріх, щоб женитися і мати діти, а не постаратися, щоб бодай щоту лишити на припадок смерти? А що зробити, коли чоловік впаде в недугу або окалічіє? Ой, чомуто у наших еміґрантів тільки байдужности? Чому ми такі твердосердні для своїх найблищих і для себе самих?

Тут, між нами, жила ще друга українська родина. Він мав серце і розум й проте став членом У. Н. Союза. Коли прийшла інфлюенца і він нечайно умер, то осиротив жінку з троєчко дітий, з яких найстарше мало 6 літ, а наймолодше 3 тижні. Плакала бідна вдова за добрим мужем, що так несподівано помер, але не потрібувала бодай журитись, що їй почати з дітьми. Коли дістала тисячу долярів з У. Н. С., зараз виїхала до старого краю, де при помочі посмертної запомоги, привела ціле своє господарство до найлучшого порядку. По нинішний день згадує свого доброго мужа, який постарався забезпечити її і діти через вступленне до нашої організації.

Якраз тепер У. Н. С. приймає без вступного, щоби дати нагоду кождому Українцеви без великих коштів стати членом найлучшої, найсильнійшої української організації.

Чи будуть еще й тепер такі легкодухи, що не скористають з нагоди?

Ой не варта ти брате мати ні жінки ні дітий, коли ти жалуєш пару центів на місяць, щоб їх забезпечити.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ ДО КРАЮ В ДОЛЯРАХ
ПАШПОРТИ — КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ ВСІЛЯКОГО РОДА,
КУПНО І ПРОДАЖ ДОМІВ В ФІЛАДЕЛФІ І ОКОЛИЦІ,
КОНТРАКТИ КРАЄВІ І АМЕРИКАНСЬКІ
АСЕКУРАЦІЯ ДОМІВ І МЕБЛІВ ВІД ОГНЮ

Хто має до полагодження котру з наведених справ, нехай особисто або писемно зголоситься до знаної з перед війни правдиво української канцелярії нотаріяльної:

T. J. HRYCEY & CO.
329 South Fourth Street, Philadelphia, Pa.
Bell Phone: Lombard 25-93

ДО І З УКРАЇНИ НА КОРАБЛЯХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

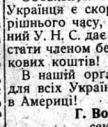

Ми подорожуєте вигідно під протекцією правительства Злуч. Держав. Поспішні кораблі, знаменитий харч, пишні кабіни, осібні кімнати для пар і родин, та вигоди всякого рода. Відїзди два рази в тижни до Бремен і других портів.

S. S. Pres. Harding.....Oct. 27
S. S. Pres. Fillmore.....Nov. 3
S. S. Leviathan.....Nov. 10
S. S. America.....Nov. 13
S. S. Pres. Roosevelt.....Nov. 24
S. S. Pres. Arthur.....Dec. 5
S. S. Geo. Washington.....Dec. 15

По ціни і інформації пишіть до:

UNITED STATES LINES
45 Broadway New York City
Агенти по всіх містах.
Managing Operators for
UNITED STATES SHIPPING BOARD

ХТО ВИНЕН

Кепсько живеться в Америці тому, хто не знає англійського язика. Він не може навіть обяснити Американцеви, що він знає або що вміє. Без знання англійського язика Ви похожий на німого. Учіться його а буде Вам лекше житя. Після нашої легкої методи, Ви навчитесь його протягом 3 місяців. Пробну лекцію і подрібности висилаємо за 10 центів грішми або маркамн, можна і канадійськими. Адресуйте:

First American Preparatory School,
Dept. 46, 210 W. 147th Street,
New York, N. Y.

ПОЗІР! КЛІВЛЕНД, ОГАЙО ПОЗІР!
DUTCHES THEATRE, EUCLID & 57
В СЕРЕДУ 31. ОКТОБРА — ТІЛЬКО 2 ВЕЧЕРИ! УКРАЇНСЬКА ТРУПА — В ЧЕТВЕР 1. НОВЕМБРА
25 найлучших Українських Артистів і Артисток під управою знаної по всій Америці акторки і співачки М. ГУРЕВИЧ
відограна буде найкрасша українська оперета
ЦИГАНСЬКА БАНДА
в 3-ох діях, з 22 виступами співів і танців
В СЕРЕДУ 31-го ОКТОБРА
В ЧЕТВЕР 1-го НОВЕМБРА, 8.15 ВЕЧЕР, ВІДОГРАНА БУДЕ ПЕРШИЙ РАЗ В КЛІВЛЕНД
МАТИ НАЙМИЧКА
в 4-ох діях, зі співами і танцями
ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХОР І НАЙКРАСШІ ТАНЦІ.
Початок о годині 8.15 вечер. Вступ: 50, 75, $1.00 і $1.50

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В РОЧЕСТЕР, Н. Й. ПОЗІР!
ТОВАРИСТВО ВІЛЬНІ КОЗАКИ УРЯДЖУЄ
ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 27-ГО ЖОВТНЯ 1923
в ІТАЛІЙСЬКІЙ ГАЛИ, 412 N. CLINTON STREET.
На бали буде приграватн українська музика.
Будесь приймати нових членів до товариства і до У. Н. Союза без вступного. Товариші і Товаришки! Вступайте в ряди української організації і свої діти вписуйте. Обезпечуйте свою будучність поки час. Обовязком кождого члена бути на цім бали. Запрашаєсь весь український загал прибути на баль. — БАЛЕВИЙ КОМІТЕТ. 49-51

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
Відограється враз першиа на українській сцені в Америці трагедія з історичних часів панования Потоцьких на Україні
САВА ЧАЛИЙ
в 5-ох діях, І. Тобилевича
В СУБОТУ, ДНЯ 27-ГО ЖОВТНЯ 1923
В УКР. НАР. ДОМІ, 217 E. 6th Street, NEW YORK, N. Y.
Початок о 8-мій вечер. Режісер С. Корда
Вступ 75 і 50 ц. — По представленню БАЛЬ.
О як найчисленнійшу участь просить Укр. Тов. ім. М. Драгоманова.
Весь дохід призначений на допомогу рідному краєви. 50-1

ПОЗІР! НЮАРК (ДОЛИНА МІСТА)
В НЕДІЛЮ, 28. ЖОВТНЯ 1923
— відбудеться —
ВІЧЕ
заходом Зборчого Комітету
НА ГАЛИ КЕНГЛЯ,
Market St., corner Van Buren St.
Початок о годині 3. пополудни.
На вічу промовити буде
Др. Цегельський.
Комітет Зборчого Товариства просить вас, щоб ви усі прийшли на те віче, бо віче важне тим, бо на нім буде реферат про українських інвалідів, котрі лістали калїками до смерти за незалежність України. Отож ніхто нехай не відкажеться, тілько прийде і то скуле. — КОМІТЕТ. 50-51

КОНЦЕРТ
УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ
— який відбудеться —
В ВТОРОК, 30. ЖОВТНЯ 1923
в ALLENTOWN, PA.
Тикети можна дістати у Григорія Вашюка, 611 Ridge Ave.; Олекси Попика, 192 Tilghman St.; Михайла Радя, 467 Tilghman St. і Стефана Мельнишука, 546 Ridge Ave. 44,46,48,50,52

SHAMOKIN, PA.
Виходом співацького т-ва „Бандурист" і місцевої української банди
при ласкавій участи славного співака баритона
Д. МИХ. ЗАЗУЛЯКА
відбудеться в Шамокін, Па.
В НЕДІЛЮ, 4. ПАДОЛИСТА
в ОПЕРА ГАЛЇ „STRAND"
Початок о годині 8-ій вечер
ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ
музикально-вокальний
ВСТУП ЗВИЧАЙНИЙ.
Програма концерту ріжнородна і дуже богата, тому на сей концерт запрашаємо всіх доброхотних Вп. Родичів щиро і сердечно, а за повне вдоволення, ручимо.
49-50,53-57. КОМІТЕТ.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!
Пораз другий в Шікаго!
Спів. Драм. Товариство ім. М. Лисенка відограє чудову драму в 5-ох діях зі співами і танцями п. з.
НІЧ ПІД ІВАНА КУПАЛА
В НЕДІЛЮ, 28. ЖОВТНЯ 1923
в гали при Оклей і Райс ул.
Початок точно о годині 7.30 вечером.
ВСТУП 50 і 75 ЦЕНТІВ.
Режисер Д. Атаманець.
Оркестра під управою п. І. Барабаша.
Запрошується усіх на це гарне представлення.
49-50 КОМІТЕТ.

ПОДОРОЖ
ДО АБО З УКРАЇНИ І НЮ ЙОРКУ ЧЕРЕЗ ДАНЦІГ АБО ГАМБУРГ
НА ROYAL MAIL
СЛАВНИХ „О" КОРАБЛЯХ
є найліпшою.
ЗНАМЕНИТА ОБСЛУГА.
ЧАСТІ ВІДЪЗДИ.
ROYAL-MAIL STEAM PACKET CO.,
25 Broadway, New York

ІТАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ
Виробляємо і спроваджуємо ріжні родині ціни ручної роботи ІТАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ.
Найліпші у світі. Гарантія на 10 літ. Наші ціни нижші ніж ненебудь инші. Безплатні інструкції гри на гармонії для покупців. Пишіть по каталог.
RUTTA SERENELLI & CO., Dept. 28, 817 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так зовнішні. Переробить всякі операції. Дає подужаю безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST, 13th STREET
близько 8-ої Ейві
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4034

СПЕЦІЯЛІСТ
ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, мокуди, нирок, печінок, кишок і шкірних недуг, висипане перелів, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги
Порада дармо.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. і Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділю від 9. рано до 4. попол.

Р. Л. СТІВЕНСОН.

КЛЮБ САМОВБІЙЦІВ

(Перевід з англійського)

(Продовжение).

(4)

— Справді так, але його становисько в клюбі інакше ніж моє. — відповів д. Малтус. — Мене ласкаво пощадила судьба, але колись і я мушу піти. Щож тикається його, то він ніколи не грає. Він перемішує і роздає карти для членів тай видає роспорядки. Той чоловік, добродію Гамерсмит, є душею помислів. Вже через три роки він займається в Лондоні своїм ужиточним, сказавбим навіть, артистичним ділом, а досі навіть тінь підозріння не впала ніколи. Я думаю, що він натхненний. Ви певне нагадуєте собі про ту голосну справу, шість місяців назад, як оден добродій припадково отроївся в аптиці? Це був оден з найменших, з найпростіших його помислів, але яке усьо беспечне й доцільне!

— Я не годен вийти з подиву, — сказав полковник. — Чи той нещасний добродій був також одним із... — Він хотів сказати "жерть", але в пору роздумався і вимовив — одним із членів клюбу? —

В той самий мент перещібла його думка, що сам д. Малтус не говорив так, як той, що дуже любить смерть. Длятого він скоро додав:

— Але я бачу, що я все ще ходжу в темряві. Ви кажете про якесь мішанне і роздаванне карт. Скажіть мені, прошу, на що це? А коли я виджу, що у вас нема занадто великої охоти вмирати, то мушу признатися, що я ніяк не годен розгадати, що властиво приводить вас сюди. —

— Ви правду сказали, що ходите в темряві, — відповів д. Малтус оживлено. — Треба вам знати, любий добродію, що цей клюб є сваннею упоєння. Єслиб моє слабе здоровле могло перенести більше зворушене частіще, будьте певні, що заходивбим частіще сюди. Це вимагає неаби якої сильної волі, щоб я здержався від надміру тої роскоші, яку я тут черпаю як вже послідну в житю. Пане, я випробував усю — продовжав він і поклав руку на плече Джеральдина — усьо без виємку і впевняю вас моїм словом чести, що нема ніодної роскоші, про яку люди говорилиби пересадно і неправливо. Люди бавляться любовю. Після мене любов не є сильним чувством. Страх, ляк, оце є правдиво сильне чувство. Треба гратися зі страхом, щоби відчути цілий смак в життю. Завидуйте мені, завидуйте мені, пане, — додав він підсміхуючись. — Я трус! —

Джеральдин ледви здержався, щоб не показати свого обридження для тої мерзкої роботи. Він переміг себе і роспитував далі:

— В який спосіб — спитав він, — можна продовжити штучно оці зворушення і в чому полягає непевність? —

— Мушу росказати вам, в який спосіб вибирається жертву кождого вечера, — відказав д. Малтус; — і не тільки жертву, але й орудіє в руках клюбу і первосвященника смерти у кождім припадку. —

— О Господи! — вомивив полковник, — чиж тут вони себе взаїмно убивають? —

В той спосіб усувається увесь клопіт з самовбійством, — відповів потакуючи головою д. Малтус.

— Пробіг! — Закликав полковник — Може ви — може я — може мій приятель — може хтонебудь з нас — бути призначеним — еще сеї ночи, аби бути вбійником другого чоловіка, його тіла і безсмертного духа? Чи можливе щось такого поміж людьми, уродженими з невіст? Ок, погань поняв всі погани! —

Переражений хотів встати, коли побачив погляд князя. Принц вплив в нього очи із хмурим та гнівним виглядом. В одну хвилю Джеральдин спамятався.

— А врешті — додав він, — чомуби ні? Колиж ви впевняєте, що гра є інтересна, до сто чортів, я держу з клюбом! —

Д. Малтус з правдивою втіхою слідив за здивованнєм і відразою, які малювалися на лици полковника. Він мав чванькуватість злоби; його радувало, коли бачив, як другий чоловік дає волю своїм людяним чувствам, підчас коли він сам, у своїм цілковитім зіпсутю, почував себе вищим понад такі відчування.

— Коли мине перша хвиля несподіванки, — сказав він — ви будете мати можність оцінити усю приємність нашого товарства. Ви побачите, як воно лучить враження зазордової гри, двобою і римського цирку. Як на поган то вони вміли жити; я сердечно подивляю тонкість їх ума, але аж християнській суспільности два лося осягнути сам верх, саму есенцію, саме нутро роскоші. Ви зрозумієте, як пусті являються усі забави для чоловіка, що набрав смаку для цеї одної. Гра, яку ми граємо — продовжав він — є дуже проста. Поява колода карт... але я бачу, що ви самі зараз побачите ту нашу гру. Будьте ласкаві подайте мені своє рамя. На нещасте я спаралїжований. —

І справді, як тільки д. Малтус зачав поясновати, друга пара зсуваних дверий отворилися і всі члени клюбу стали переходити, на випередки, до сусідної кімнати. Вона була цілком подібна до тамтої, з якої вийшли, але інакше уряджена. На середині стояв стіл, накритий зеленим сукном, а за ним сидів голова клюбу, який перемішував дуже уважно карти. Навіть при помочи костура і рамеш полковника, д. Малтус ішов з такими труднощами, що вже всі були позасідали, заки отся пара і князь, який на них ждав, увійшли до кімнати. Внаслідок того було це, що всі три сіли разом при долішнім кінци стола.

— В колоді є пядесять дві карти — зашепотів д. Малтус. — Добре дивіться на винного туза, який є знаком смерти і на трефового туза, який визначує урядника ночи. Щасливі щасливі молоді люди — він додав. Ви маєте добрі очи і можете слідкувати за грою. Нажаль я сам не годен розпізнати туза від двійки на широту стола. —

— Тут він заложив на ніс другу пару окулярів.

— Мушу додай дивитися на вираз лиць, — виснив.

Полковник скоренько поінформував свого приятеля про усьо, чого довідався від почесного члена і про страшну альтернативу, яка лежала перед ними. Князь почув волод і скорч серця; він не міг проковтнути слини і дивився на кождого, наче у сні.

— Оден відважний крок тихо озвався полковник, — і ми все ще можемо утечи. —

Але піддание цеї думки привело князя до притомности.

— Мовчи! — сказав він. — Побачимо, чи уміем грати гру по джентелменськи, хочби о незнати яку ставку. —

За цим він поглянув довкола, на вигляд знова цілком рівнодушний, хоча його серце товклося молотом а у грудех почував якесь непременне горячо. Усі члени були дуже спокійні і уважні; кождий був блїдий, але жаден в тій мірі, що д. Малтус. Його очи дазвалися виходити на верх; його голова моталася без його волі на карку; його руки невільним рухом підсувались і зсувались із трясучих, посинілих губ. Було очевидне, що почесний член роскошувався своїм членством в дуже разячий спосіб.

(Дальше буде).

ЕСЛИ ВИ ЗАДУМУЄТЕ купити як ні бизнес як ресторант, гросерию, бучерню, сальон, готель, або який інший, так найдіть або напишіть до мене, бо я маю богато ріжного роду бизнесів до вибору. Спроваджю також фарми і доми по умірковаїй ціні. Рівнож беру до спродажи бизнеси, доми та фарми за приступним комісовим.—Виробляю скоро і дуже дешево позички при купні, роблю угоди та сертификати.
WALTER KOSTETSKY Notary Public, Business and Real Estate Broker,
4353 GERMANTOWN AVE., PHILADELPHIA, PA.

ДОЛЯРИ до ГАЛИЧИНИ
ТЕЛЕГРАФІЧНО І ПОЧТОЮ
пересилаємо до самого села або міста. Ваша родина отримає ДОЛЯРИ на самій вашій почті.
СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ
Наші офіса в краю поможуть вашій родині приїхати скоро.
Продаємо шифкарти до краю, полагоджуємо всі старокраєві справи, продаємо доми і фарми. По близші інформації адресуйте:
AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)
ЗА УПРАВУ БЮРА. — АНТІН ПАШУК, пред.

Eestablished 1920 Stephen & Martha Kavtsis, props.
ЕВРОПЕЙСЬКЕ ПІРЕ
ПОВАЖАНІ РОДИМЦІ!
Єсли потребуєте доброго скубаного пиря, то спровадьте від нас. Піре свіже, без пороху і без жадних курячих домішок.
№ 26. Піре скубане з мохом.....$1.65 фунт
№ 24. Піре скубане, менче з мохом по $1.45 ф.
№ 85. Гусячий мох, правдивий по $2.75 фунт
(Помок єсть мох курячий і гусячий мішаний з курячим, томи таких пухів не продаємо).
Полотна на наснастки (Ticking) маємо в двох найлучших родах:
№ 115 Moldava Ticking, Полотно на наснастки, рожеве, 36 інчів широке по 60 цент. ярд.
№ 118 (Joseph Ressel Ticking). Полотно на наснастки, імпортоване з Чех, рожеве, 36 інчів широке, по 69 центів ярд. Ми оплачуємо почту лиш від фунта вгору. При замовленню 1 фунта рахуємо 3 центи за почту. Висилаємо від 10 до 10 в одним, а від 10 до 20 фунтів в двох пакунках. На жадание висилемо пробки. Пишіть по українські в других мовах на адресу фірми:
THE LIBERTY MERCHANDISE SALES COMPANY,
P. O. Box 152, Station D, New York City

УКРАЇНСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА КАНЦЕЛЯРІЯ
котра для вигоди приїздяючих пасажирів до Ню Йорку їдучих до краю і з краю міститься в однім Українськім Імиграційнім Домі і як офіціяльне заступництво всіх кораблевих ліній.
Спроваджує и чоненбудь з родини зі старого краю.
Полагоджує старокраєві справи та виробляє нотаріяльні документи як контракти купна і продажи, повновласти, тестаменти, цесії, афидавити і т. и
Доручає гроші в старім краю в долярах.
Виробляє аплікації на паспорти безплатно і готові паспорти доручає в протягу 2 до 3 днів.
Колектує спадки в старім краю, також належитість за роботу по компаніях і депозити з ріжних банків в Америці
Уділяє всіх інформацій радо і безплатно, длятого маючи подібну справу голоситься особисто або письмо до
ВАСИЛЯ ЗАГАЄВИЧА
кваліфікованого урядника консулярного на його адресу або
TRAVELERS TRANSFER COMPANY
470 W. 23rd STREET (corner 10th Avenue) NEW YORK CITY
Tel. Chelsea 0808. ВАСИЛЬ ЗАГАЄВИЧ, управитель.

64 СТОРІН КАТАЛЬОГ КНИЖОК 64
ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"
ВИСИЛАЄМО ДАРОМ!
ПРИ ЗАМОВЛЕННЯХ ПОНАД $5.00 ДАЄМО ВІДНОВІДНИЙ ОПУСТ.
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ОСЛАБЛЕНІ І НЕРВОВІ МУЖЧИНИ І ЖІНКИ
Нуга-Той надає кріпкости і сили слабим нервам, скріпляє і оживляє знидлі мускули.
Нуга-Той містить пін, для зроблення ослаблених і поражених нервів сильнійших і більше кріпких, ніж усуває нервові недомаганя і надає нового житя органам. Він рівнож містить пін для збогачення, зачервонїння і привернення здоровля кровя. Крім сего Нуга-Той має в собі ще ШІСТЬ инших лінших дива для проміцнення і оживлення цілого тіла.
Сей чудовий пін проміцнює нервову в границі, приверне кровю прибільшити ілости і збільшене вагу і енергію у внутрішних органах або осередних органах. Нервовість, нервоз, нервоцит, безсонницю, ціпіт, ревматизм, хронічні недомаганя, оженідний біль голови, млоцне, зломаний, втомлений, нервовий, ціпіт, відвіки, усуває обоймання ляка, поправляє апетит та знаменито регулює жовудок і кишки.
Нервовість
Безсонність
Затвердженє
Спробуйте його на наше ризико! Виконайте і вишлїть дванов купон. Відкладаємо може спричинити бо-лата шкоди! Піна Нуга-Той вирозить лише $1.00. Можете купити цість пакетиків коженї вистільки, кілько вашу пакетика в на ваш ризико і поки не будете вдоволені сейчас—САМЕ ТЕПЕР. Ви не можете втратити одного цента. Нуга-Той проміцнює, чи він приносить вам вдоволення, обовязуєть грошем. Гладіть на сего гарантию на можливо повстанцу.
— ВИШЛІТЬ СЕЙЧАС СЕЙ КУПОН —
National Laboratory, Dept. Ukr. H-3 1018 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.
Пакунок:—В залученню пересилаю $..... за..... пакетиків Нуга-Той. Буду вживати Нуга-Той в протягу 30 днів. І коли не буду вдоволений, повинен вам назад решту, а Ви вертаєте мені назад усі мої гроші.
Імя і назвисько .....
Улиця і число дому .....
Місто ..... Провінція .....

РОЗРУХИ І ЗАВОРУШЕННЯ В РОСІЇ

„Посл. Нов." подають такі відомости про становище в совітській Росії:

З огляду на затримання заробітної платні й часткове зменшення продукції на металоріжчих підприємствах Урала, в Катеринбурському, Алопаєвському і Верхотурському округах почався страйк робітників, який перейшов в отверті виступи проти совітської влади.

З Москви виряджено на заводи представника генеральної організації професійних спілок, яким доручено спільно з місцевими представниками професійних організацій ліквідувати заворушення шляхом задоволення вимог робітників і обслідування фінансової діяльности трестів.

В Москві одержано відомости з Тули про заворушення серед робітників тульського заводу для виробки зброї і патронів. Заворушення виникли виключно на політичному грунті, бо в матеріяльному відношенню робітники цього заводу стоять краще ніж инші робітники.

Біля Москви в с. Раменському безробітні спинили урядовців московського державного політичного управління, які вертались з ревізії.

Безробітні вимагали негайного увільнення арештованих. Обезброївши червоноармейців, безробітні увільнили арештованих і тяжко побили чекистів, з яких один поранений багнетом помер. Безробітні зникли.

В звязку з біжучими подіями і зростаючими опозиційними настроями серед членів комуністичної партії до цека, останній постановив скликати в половині жовтня приватну нараду з інформаційною метою з представників губернійських і крайових комітетів на цілій території совітських держав.

Становище журналістів.

По офіціяльним совітським даним тепер є понад 20.000 людей, які працюють в обсягу літератури і газетярської праці. Живуть літератори і журналісти в Росії дуже погано. „Журналист", орган центрального бюра загально-російської секції працьовників друку, зазначає, що поміж журналістами безробіття стає хронічним зявищем, що літератори тікають з газет, що для оплати гонорару і удержання газетних співробітників не вистачає засобів, що гонорарі виплачують з опізненням, що середній заробіток літературного працьовника ледве вистачає на оплату обіду для одного. Число видань і їх тираж зменшується; богато видань провадиться так, що редактор один заповнює цілу газету.

Серед теперішніх журналістів є дуже мало людей, які працювали в газетах до жовтневого перевороту. Лише незначне число перейшло на совітську службу, дехто еміґрував, а більшість замовкла і бідує. З цих останніх — одиниці полаштовувались як коректори при друкарнях. Казанська газета „Комунистическій Путь" зазначила, що з 36 казанських газетярів тільки 15 працювали до жовтневого перевороту, а 21 почали газетну роботу вже за часів совітської влади. З цих 36 чоловік — 14 мають постійну працю, 13 співробітничають в періодичних виданнях час од часу, а 9 зовсім не приймають участи в пресі. Не важко догадатись, що ці останні 9 чоловік належать власне до старих журналістів. Казанські відносини являються більш менш типовими для всіх совітських держав.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

Українські іміґранти в Празі зорганізували минулого літа Українській Педагогічний Інститут імени Михайла Драгоманова? Чи Ви знаєте, що ґнаретки Гелмар суть пакованя в картонові пудерниці, що хоронять їх від вилиння і здавлення?

ФАРМИ!
ФАРМИ НА ПРОДАЖ.
Фарма 58 акрів, сад, 2 акри ліса, дім і 7 кімнат, меблі, 4 инші забудування, машинерія, 2 коні, 3 корови, 3 тєлят, 200 курий, 7 акрів кукурузи і 1 акер картофелї. Ціна $4000, готівкою $2000.
Фарма 58 акрів, 5 акрів ліса, 4 саду, дім з 5 кімнат, 4 забудування, 50 будиків жита, 4 акри кукурузи, 2 гречки, 1 і пів картофелї, 1 і пів акри капусти, 2 коні, 2 корови, 3 бороги, 150 курий. Ціна $2200, готівкою $1800.
F. FILANOWSKY,
103½ St. Marks Pl., E. 8th Street,
New York City.

ПАТЕНТИ
Даром пишемо наш прегарно ілюстрований патентовий підручник. Пишіть по него лист по українськи.
В справах патентування виходів і продажі патентів звертайтеся з довірєм до скорих і пильних патентових адвокатів на адрес:
A. M. WILSON, Inc.
310 Victor Building
WASHINGTON, D. C.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
ДАНИЛО СМОЛЯ з села Ольшини, повіт Товмач, Галичина, повідомляє всіх своїх знакомих, що виїхав з Буенос Айрес, Арґентини і замешкав в Ню Йорку. Хтоби хотів мене відвідати або переписатись зі мною, прошу писати на слідуючий адрес: Daniel Smolly, 544 E. 11th St., New York City. 47-50

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРИЯ І БУЧЕРНЯ
в найлїпше бізнесовім місті
Syracuse, N. Y.
Оборот тиждневий $1.000. Рент $45.
По інформації голоситись до:
W. A. FYLYPCZAK,
139 N. Geddes St., Syracuse, N. Y.
49-52

НА ПРОДАЖ ЛОНЧ РУМ
з причини слабости в родині.
Бизнес добре виробляючий, між шапами
Голоситься на адресу: 49-51
400 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРИЯ І КЕНДИ-ШТОР.
Інтерес іде добре, в українській дїльници. Помешкання до штору з 4 кімнат. Ліс на два і пів рока. 48-50
Голоситися під ч.
141 Morris St., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ
3 штори складаючися з трсерні, бучерні, кенді штору і сиґарет штору. Кождий оден з сих шторів є в іншій дїльници, межи Українцями і Поляками. Бизнес виробляючий. В одним з тих бизнесів вітворяться школа, де властитель вчить вас провадженя бизнесу. Голоситись на адресу:
ADAM SEDLASZ,
465 Henderson St., Jersey City, N. J.
42,44,46,48,50,52

ПОТРІБНО сейчас шевця до шевської роботи. Першелепство мають старші мущини самотні. Голоситись до: Joseph Elnisky, 220 Main Street, White Haven, Pa. 50-51

НА ПРОДАЖ український ресторан і бучерня в добрій околици. Самі Росіяни, Українці і Поляки. Голоситися під ч.
635 E. 13th St., New York City. 50-1

Tel. Stuyvesant 2097
ДР. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
переніс свій офіс на
218 SECOND AVE., NEW YORK
між 13. а 14. улицею
Приймає що дня від 9—12; 6—8.
В неділю від 9—1.

КРАСОТА ЖЕНЩИН ТО БОГАЦТВО!
Памятайте дівчата і женщини, що ми ДАРОМ радимо як усунути з лиця волосе, прищі, пеги, вугри і плями, як дістати густе полискуючеся волосе на голові, білу шию і руки, повні і округлі груди. Пишіть що Вам дозволяє, звертаєтеся на приятелів і одержите вдоволяючу відповідь. Зголоситься особисто або долучить марку і адресуйте:
THE SPARROW (5),
180 Avenue C., New York, N. Y.

Мущини! Хоронїть себе перед всіма заразливими хоробами
THE POPULAR DRUGGISTS SANTAL MIDY ARE ALL DRUGGISTS
SANY-KIT
Охоронч для мущин
Дає найбільшу охорону
Велика рурка 35 цент.
Kit (4's) $1.00
У всіх аптиках або у
San-Y-Kit, Dept. B,
92 Beekman St.,
New York
Пишіть по циркуляр
КАТАР МІХУРА

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД ПІРЯ
в Північній Америці. Маємо в нашім складі пірія власного виробу, а не звожене зі складів. Пірє скубане ціле і мох; на жадание висилемо пробки. Товар висилаємо до всіх стейтів в Америці експресом. Пишіть по українськи до фірми на адресу: ALBERT STETZ,
138 Fourth St., Brooklyn, N. Y.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Адвокати
Без ріжниці з котрої сторони Шікаго, або сторонні мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і заощадите гроші.
2167 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4252 & 4255